

PROJECT ULRUM 2034

Ulrum, staat voor een nieuwe wederkering

Het dorp van de toekomst, presenteerde geen statisch document

Ulrum- In 2010 is Dorpsbelangen echt bezig gegaan met het maken van een plan om antwoord te geven op de terugloop van de leefbaarheid in het dorp. Meer nog dan menig ander dorp heeft het te maken met het verlies van veel openbare functies. Ze kwam met een verzameling aan ideeën om de leefbaarheid te behouden door huidige functies goed te benutten en waar mogelijk te versterken. Ulrum2034 was geboren. Nu, vijf generaties na 1834 toen de afscheiding plaatsvond, staat Ulrum voor de volgende Wederkering.

Door: Hans van der Heide

Positief en constructief

De naam Ulrum2034 is dus niet willekeurig gekozen. Een “wederkeering” naar meer burgerparticipatie welke inmiddels behoorlijk was vervaagd door economische, politieke ontwikkelingen, welvaart, groei enz.

“Onze taak is positief en constructief meewerken aan de gebiedsontwikkeling van de gemeente De Marne (positief en constructief, is ons door de burgemeester op het hart gedrukt) in het algemeen en Ulrum in het bijzonder” staat te lezen in de eerste verslagen van Ulrum2034. Verder lezen we dat Ulrum niet het doel op zich is, maar Ulrum is waar het plaats vindt.

Revolutie

Ulrum die de kramp van de Krimpgevolgen omvormde tot werken aan de nieuwe groei. Dorpsbelangen had in 2000 al een adviesgroep in het leven geroepen die gevraagd en ongevraagd advies zou kunnen geven op zaken die in het dorp speelden. Die adviesraad schreef het rapport “Ulrum heeft ’t in Ulrum leeft ’t” . Dit rapport beschreef tal van zaken waarmee de inrichting van het dorp verbeterd kon worden. Dit vormde de aanzet voor het maken van een dorpsvisie. In 2002 werd deze onder de naam “Venster naar de toekomst” gepresenteerd. De dorpsbelangenbestuurders weten het nog als de dag van gisteren. De visie werd met veel tam tam gepresenteerd. Het dorp gaf aan wat ze belangrijk vond en nu was de gemeente aan bod. Er werden zaken uit gerealiseerd. Maar ingehaald door de economische neergang bleef veel steken. De visie belandde onder in de lade. Deze werkwijze, zo vond het dorpsbelangenbestuur, is achterhaald. Wij moeten het heft in handen nemen. Tegen die opstelling werd aanvankelijk wat argwanend aangekeken. Wethouder Herwil van Gelder voelde het aanvankelijk of er een revolutie plaatsvond. Maar ook hij zag snel dat de wijze waarop Ulrum het aanpakt zo gek nog niet was.

Ulrum beroemd

Er moest een plan gemaakt worden waarbij er van uit gegaan wordt dat de inwoners van Ulrum bovenaan de lijst staan op de hiërarchische ladder van het proces van verzamelen en uitwerking van de ideeën. De gemeente is de instantie die regisseert en faciliteert. Het opgezette plan moet geen statisch document worden. Het is permanent aan verandering onderhevig.

Alle plannen die er lagen uit de dorpsvisie werden onder de loep genomen en aan een nieuwe realiteit getoetst. In 1834 zei Ulrum "we raken met de vooruitgang met vernieuwing ook iets waardevols kwijt" en in 2010 zegt Ulrum: ook Ulrum, dat weer. Ulrum probeert een antwoord te vinden. Afscheiding is ook Wederkering. Het einde van de weg is het begin van een nieuwe Wederkering 2034. Ulrum moet op de kaart. We moeten Ulrum beroemd maken. De doelstelling is helder. Ulrum, met een uitstralende medewerking, naar de gebiedsontwikkeling De Marne,

geen competitie maar over en weer aanvullend. En vooral het goede vasthouden: de winst van de vooruitgang behouden door ons het verlies van het verlorene goed bewust te zijn.

Ulrum het dorp met vier kerken, niet omdat ze zo verdeeld zijn, maar omdat ze zo verdraagzaam zijn.

In 2010 werd een weg van het zelf doen ingeslagen op een wijze die een aantal jaren daarna als participatiesamenleving werd gepromoot door de overheid. Ulrum was een stap voor. De werkwijze viel op. De gemeente en provincie steunden deze ontwikkeling. In het Actieprogramma (WLE) is een Impuls aan Ulrum toegezegd. Niet alleen steun in woord maar ook financieel. Op 4 juni besloten Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen om uit het programma Werk, Leefbaarheid en Energie (WLE) € 1.500.000,- beschikbaar te stellen voor Ulrum 2034. Dit geld helpt de bewoners om van Ulrum het 'dorp van de toekomst' te maken, zoals de Provincie het noemde.

Geld met geld maken

Steun voor Ulrum voor een proces zoals Roelof Noorda van de dagelijkse leiding zegt rust op de inzet van zoveel mogelijk Ulrumers. Immers de inzet van Ulrum is de basis waarop dit project rust. Iedereen die mee wil en kan doen is van harte welkom. Een proces dat berust op: eigen inzet, eigen creativiteit en zoveel mogelijk eigen middelen.

Ulrum kreeg anderhalf miljoen. Om alle plannen die er inmiddels liggen te kunnen realiseren is minimaal het dubbele nodig. Voor Ulrum dus ook een kwestie van geld met geld maken. Maar de belangrijkste stap in de vele gesprekken die gevoerd worden is niet vragen om een zak met

geld. Ulrum wil haar enthousiast verhaal eerst overbrengen en vooral het vertrouwen in elkaar versterken. "Samen staan we sterker" is het credo in Ulrum. Het dorp wil vooruit. En zo werden er voor de diverse projecten werkgroepen opgericht. Er werd een stichting Ulrum2034 opgericht na aanvankelijk onder auspiciën van Dorpsbelangen te hebben gefunctioneerd. De rollen en verantwoordelijkheden werden duidelijk geformuleerd. De werkgroepen konden aan de slag.

De plannen

Aangekocht pand Kerkstraat

Zo kwamen er de werkgroepen voor: het Lotuspark, Spoorpark, invulling terrein Asingahof, DörpsZörg, Kunst bij toegangswegen en doorgaande route, Het Ontmoetingspunt, opplussen en verduurzamen en natuurlijk de oprichting van een Kerk historisch museum. Ook de

Aangekocht pand Kerkstraat

toeristische ontwikkelingen staan hoog op de agenda. Ook aan de visie "Waterloop" wordt voortdurend gewerkt. Hier is ook een speciale werkgroep mee bezig maar gezien de omvang van dit project is het even losgekoppeld van de plannen waar Ulrum nu aan werkt. Gelden voor realisatie zullen voornamelijk uit het Waddenfonds moeten komen. Plannen, vooral die verbindingen zoekt, dus over de dorpsgrenzen kijken om de

recreatiemogelijkheden te versterken en uit te breiden.

Het Lotus speel en doe park is inmiddels gerealiseerd en dit jaar officieel geopend. Het park is ook toegankelijk voor kinderen met een beperking. Het park is door de Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind (NSGK) gecertificeerd.

Noaberschap

Nog voor het park klaar was werd een pand aansluitend in de Kerkstraat gekocht. Hier zal het nieuwe Ontmoetingspunt een plaats krijgen alsmede toiletvoorzieningen voor het Lotuspark. Het pand aan de Kerkstraat wacht een grondige verbouwing waarbij de plaatselijke ondernemers een rol zullen spelen. Ook de DörpsZörg, die binnenkort de stichting status zal krijgen. Het ontmoetingspunt dat inmiddels al jaren succesvol loopt en gehuisvest is in een van de woningen aan de Borgstee zal ook de DörpsZörg regelen. Inmiddels hebben al meer dan 25 vrijwilligers zich gemeld om als vrijwilliger mee te werken aan het principe noaberschap, maar

dan in een modern jasje.

De werkgroep Spoorpark heeft een plan gemaakt om een goede invulling te geven aan het terrein dat leeg kwam na de afbraak van de woningen aan de Spoorstraat. De werkgroep doorgaande route heeft inmiddels gerealiseerd dat er bloembakken in de Noorderstraat staan die volgend jaar met een groen en bloei-element de straat zeker zullen opfleuren. Het wachten is nu om een aantal beelden te kunnen plaatsen bij de ingangen van het dorp. Beelden die refereren aan de geschiedenis van het dorp en zijn gemaakt door de Ulruimer kunstenaar, **Margriet Barends**.

Beeld schapen Margriet Barends

Ook voor de riante subsidieregeling voor het opplussen en verduurzamen van woningen is bijzonder veel belangstelling. Maar liefst 40% van de kosten worden gesubsidieerd met een maximum van € 25.000,= Deze opzet dient tevens als voorbeeld voor Wierden&Borgen. Zij hebben toegezegd in twee jaar 38 woningen aan te pakken om deze levensloop bestendig te maken.

Verder heeft het dorp een subsidie toegewezen gekregen om het terrein waar het zorgcentrum stond aan te kunnen pakken. De wens van de werkgroep is hierbij dat ook de directe omgeving zoals het Asingapark en de ijsbaan hierin betrokken kan worden. Dat gedeelte van het dorp staat op een wierde en verdient extra aandacht. Binnenkort zal Wierden en Terpen zich hierover buigen. Daarbij zal gekeken worden hoe het dorp beter aan te sluiten op wandel-en fietspaden en educatieve en recreatieve voorzieningen treffen om bezoekers het verhaal van de terp te vertellen. Belangrijk is dat daarbij de dorpen er actief bij worden betrokken.

Er gebeurt veel in het Marnedorp

Groot netwerk

Hoe lukt het Ulrum toch allemaal om zoveel aandacht te genereren. Naast de inzet van veel vrijwilligers heeft het dorp een ontzettende steun aan Petra de Braal uit Terholen (Zeeuws-Vlaanderen). Gedurende een periode van 2 jaar (vanaf september vorige jaar) woont en werkt zij hier één week per maand. Ze doet dit in opdracht van van de gemeente en Wierden en Borgen. De Zeeuwse begeleidde eerder het project Krot of Kans in Zeeland. Haar kennis en expertise is meer dan een handje helpen voor het dorp. Mede door haar inzet en netwerk weet ze velen te interesseren om naar Ulrum te komen om mee te denken en werken aan de toekomst van het Marnedorp. Waarbij de inzet vooral gericht is op het bijstaan en mogelijk maken om de plannen die Ulrum heeft te realiseren. Regelmatig logeren studenten en onderzoekers in het voormalige woninginrichting winkelpand aan de Noorderstraat die nu ook dienst doet als Infocentrum in het dorp. Petra de Braal begon echt in Ulrum zonder het te kennen.

“Voor we samen zijn begonnen en samen het plan DEEL& Ulrum hebben gemaakt kende ik het dorp en de regio helemaal niet. Ik ben dus vrij blanco begonnen. Daarna hebben we samen heel gericht met lokale partijen gekeken wat de wensen en de krachten zijn. Daar is de huidige aanpak uit voort gekomen. Dat is misschien ook wel een voordeel. Je ziet het dorp en de regio door een heel andere

bril dan wanneer je hier al jaren woont en werkt”. Ze deed veel ervaringen op Daar kan ze ondertussen wel al een boek over schrijven. “Het is een heel intensief proces waar we samen aan werken. En omdat er zoveel diverse partijen bij betrokken zijn gebeurt er zo veel. Ik leer er nog elke dag van. Het uitnodigen van experts en bedrijven heeft veel opgeleverd”, zegt De Braal

“De aanpak in Ulrum is natuurlijk vrij uniek: samen met onze partners werken wij intensief aan een leefbaar dorp. De partijen waarmee we dat doen hebben hierin allemaal een andere rol dan gebruikelijk. Zij kijken allemaal wat ze hoe kunnen doen om het dorp te ondersteunen. Dat kan met kennis en kunde maar ook op hele andere manieren. De gasten die we ontvangen doen dat allemaal op hun eigen wijze. Zo leren ook onze gastdeskundigen weer uit de praktijk

hoe je in een dergelijke aanpak van nut kunt zijn. Sommigen zijn wekelijks aanwezig om het dorp te ondersteunen. Zo werkt Tim Willems Kruize van Libau elke week in het infocentrum mee aan de ruimtelijke kracht van Ulrum. Anderen komen kortere tijd en dragen zo iets bij: dat heeft al veel opgeleverd. Van de Ulrumer sok tot marktonderzoek en verschillende studentengroepen die ons op onderwerpen ondersteunen. Soms ook levert een frisse blik van buiten nieuwe inzichten op waar we weer mee verder kunnen". Ze hoopt in de twee jaar dat het project loopt veel gerealiseerd te hebben en daarnaast een richting te zijn ingeslagen waar het dorp nog jaren, samen met de partner partijen mee verder kan. "Ik zal het natuurlijk blijven volgen".

Veel mensen vinden het verhaal van Ulrum mooi, het spreekt aan. Petra de Braal hoopt ook dat het andere dorpen kan inspireren. Al moet natuurlijk elk dorp daar zijn eigen weg in vinden. "We willen graag delen", zegt ze, en wat wij beter anders hadden kunnen doen delen we ook graag met anderen".

De pijlers

Roelof Noorda, een echte Ulrumer, staat aan het hoofd van de dagelijkse leiding en zegt: "De tijd dat de overheid alle problemen en wensen op gaat lossen in een dorp, buurt of wijk is definitief voorbij. Er wordt steeds meer creativiteit en eigen inzet van burgers verwacht. Precies de pijlers waarop Project Ulrum 2034 destijds is gebouwd". Noorda heeft inmiddels al heel wat ervaring opgedaan sinds 2010.

"We hebben inmiddels 12 projecten op stapel, die in een beginstadium zijn of die al een heel eind op weg zijn. In het hele proces is ook ervaren hoe andere partijen bereid zijn te helpen. Te denken valt aan de overheid, die je op basis van wederzijds vertrouwen best bereid is te ondersteunen. Die overheid heb je in het hele proces ook nodig, Diezelfde overheid wil je ook best ondersteunen (faciliteren) met goede raad en af en toe ook een financieel steuntje in de rug. En dat beperkt zich niet tot de lokale overheid, maar ook de provinciale overheid. In Ulrum wordt ervaren hoe burgerparticipatie en overheidparticipatie op een goede manier hand in hand kunnen gaan". Noorda vindt ook dat Ulrum het voorbeeld is voor het nieuwe organiseren.

Noorda wil ook graag een paar pluimen uitdelen, aan hen die hiervoor hun nek hebben uitgestoken: wethouder Herwil van Gelder, gedeputeerde Marianne Besselink, beleidsmedewerker (provincie) Dorine Sibbes en beleidsmedewerker (gemeente) Gert Noordhoff.

Terecht in schijnwerpers

Nu 2014 heeft Ulrum die schijnwerpers wel weten te trekken. Er gebeurt iets bijzonders in het dorp. Hoewel sommigen er nog argwanend tegenaan kijken zijn de overheden van gemeente en Provincie tot zelfs in Den Haag onder de indruk van wat er allemaal in het Marnedorp plaatsvindt. Die aandacht is leuk zo voelen de vele vrijwilligers die werken aan de vele plannen die er liggen maar brengt ook een verantwoordelijkheid met zich mee. Dat geeft ook een behoorlijke druk.

Volgend jaar september moet helder zijn waar de gelden aan besteed zijn of aan besteed zullen worden. Maar dat is natuurlijk niet het einde. Een aantal werkgroepen dat nu nog onder de vlag van Ulrum2034 functioneren zullen zelfstandig verder gaan. Veel zal een constant proces zijn. de continuïteit vraagt behoorlijk wat van de vrijwilligers. Zo werkt de Dagelijkse leiding er ook aan om jongeren in dit proces te betrekken. Niet alleen om wellicht bestuurstaken over te nemen maar om ook hun mening en inbreng mee te kunnen nemen bij alle plannen die er liggen. Zo is er al een afspraak gemaakt om de jeugdsoos als klankbordgroep op afstand te laten fungeren. Zij kunnen dan bijvoorbeeld de vragen via facebook delen met hun leeftijdgenoten. Zo is ook de jeugd een belangrijke schakel in de ontwikkelingen.

Ook dorpsbelangen Ulrum is blij met de opzet en de plannen waarmee het dorp bezig is. Eiko Swijghuizen noemt het dan ook terecht dat het dorp in de schijnwerpers staat. Hij vindt ook dat

er een behoorlijke belangstelling wordt getoond door het dorp. Zowel om mee te doen dan wel om gebruik te maken van de opplus-en verduurzaamregeling. Ook over de organisatiestructuur is de preses tevreden, al zal er wel steeds bekeken moeten worden of bijschaving nodig is. “Mijn uiteindelijke droom is dat Ulrum een leefbaar dorp blijft. Met de medewerking van vele inwoners kan Ulrum dit verwezenlijken”.